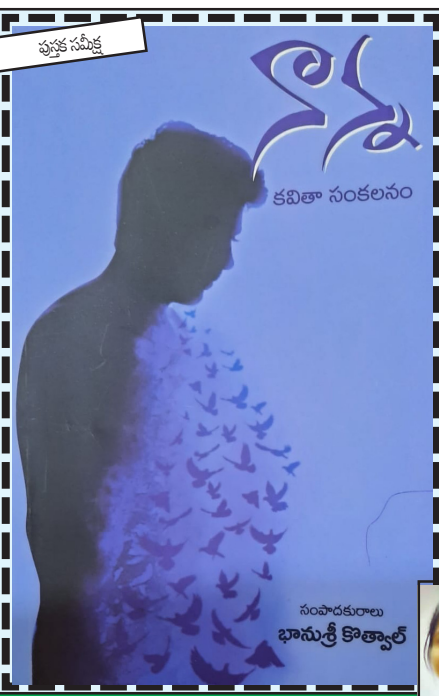

యుగాల, తరాల, కాలాల, నాగరికతల కుటుంబ వ్యవస్థకు తప్పనిసరిగా అమ్మ
 నాన్న పాత్ర ప్రధానమైంది... ఏ కాలంలోనైనా... ఏ నాగరికతయినా... అమ్మ అమ్మ...
 నాన్న నాన్న... అమ్మ అమ్మనిస్తే... నాన్న జీవితాన్నిస్తాడు... అమ్మ తొలిదైవమైతే... నాన్న
 మలిదైవంగా భావిస్తాం...
 తెలుగు సంస్కృతిలో 'నాన్న', 'అమ్మ' రెండూనూ రెండక్షరాల ప్రేమను వంచే పదాలు...
 ఇద్దరూ గొప్పవారే... సమకాలీన అధునిక నాగరిక ప్రపంచంలో... స్వార్థం గొడుగు నీడలో
 నీడ దీరుతూ... తమ తల్లిదండ్రులను వారి జీవన సంధ్యలో నిరాదరణకు గురి చేయడాన్ని
 గమనిస్తున్నాం... కన్నవాళ్ళ మీద ప్రేమ అక్కడక్కడ క్రమంగా తగ్గడాన్ని చూస్తున్నాం...
 కొంతమేరకైనా అమ్మ, నాన్నలను ప్రేమతో చూసుకోవాల్సిన బాధ్యతలను గుర్తు చేయాలి
 అవసరం కనబడకపోయింది.
 అమ్మ నాన్నల ఎవరికి వారే పోటీపడి... సమస్యయితే తమ పిల్లల ఉన్నతినీ కొండ్రొస్తారు.
 అమ్మ గొప్పదనాన్ని తెలియజేయటా సాహితీరంగాన అనేక సంకలనాలు వెలువడ్డాయి. అలాగే
 నాన్న జ్ఞానాన్ని చాటి చెబుతూ గ్రంథాలూ ప్రకటింపబడినాయి... సంసార రథాన్ని లాగి
 జీవన క్రైతాన్ని సుసంపన్నం చేసేది నాన్న... కుటుంబ భాగాన్ని మోస్తూ... తమ పిల్లలకు
 సడక... సడక నేర్పు ప్రయోజనాలిగా తీర్చి దిద్దడంలో ప్రధాన భూమిక పోషించేది నాన్న.
 నాన్నపై తమ గౌరవాన్ని, అభిమానాన్ని... ఆత్మీయతను చాటుకుంటూ శతాధిక కవులు
 తమ నాన్నలను గుర్తుకు తెచ్చుకుని కవితలు రాశారు. ఈ కవితల్లోనూ - సల్లగొండకు
 వెంది కవయిత్రీ భానుశ్రీ కొత్తాల్ 'నాన్న' కవితా సంకలనాన్ని తమ సంపాదకత్వంలో
 వెలువరించింది. తెలుగు కవిత్వాన్ని మరింత శోభాయమానం చేశారు. భానుశ్రీ కొత్తాల్ తమ
 నాన్న గారి పట్ల ఉన్న గౌరవాన్ని చాటుకుంటూ... ఆమె తెలిసినప్పటి నుండి తమ నాన్నతో
 పెనవేసుకున్న అనుభవాన్ని... కూతురిగా ఆమెకు ఆయన వంచిన ప్రేమను... ప్రకటిస్తూ
 'నాన్న' కవితా సంకలనం తేజాలని సంకల్పించారు. ఈ క్రమంలోనే భానుశ్రీ కొత్తాల్ తమ

భానుశ్రీ కొత్తాల్
 కవితా సంకలనం
 సినీరంగంలో భానుశ్రీ కొత్తాల్
 తన గూటిలోని వజ్రల కోసం నిరంతరం తపించిన
 నాన్న అడుగుజాడల్లోనే ఇప్పుడు నేను అంటూ బస్సు
 రాజీకుమార్, మా నాన్న పురుషోత్తమదంటూ విశ్రేక్, సుమీ
 నా మాధుర్యం అంటూ రమేష్ గోస్వల రాశారు. నాన్న జ్ఞానాన్ని మదిలో
 మురిసినప్పుడు - మనసులో పుష్పాంజలి... కళ్ళలో బాష్పాంజలి అంటూ చిలుకమరి
 రత్నాకర్ రావు; బాధ్యతల కావడం అంటూ గంగాపురం
 శ్రీనివాసుల తమ కవితలకు జీవం పోశారు. నాన్న
 సుమ్యు లేవంటూ రేమిటి? నా మాట, సడక, ఆలోచనల్లో
 నీవే ఉన్నావంటూ కాసర లక్ష్మీనారాయణ్ రాశారు. నీ
 చివరి యాత్రకు నన్ను ముఖ్య అతిథిని చేశావు అంటూ
 కవిత త్రీనివాస్, కన్నబిడ్డల బాధ్యతల్ని ఇప్పుడూ
 మారుడం తప్ప నిజంగా నాన్నకేమీ తెలియదంటూ
 డి.నాగేశ్వరి శేఖర్, అమృత గణిగా సువర్ణకృష్ణ, చెరగని
 సంతకంగా పేర్కొంటూ గంధీరావు మేల యాదగిరిలు
 తమ నాన్నలను ఉన్నతంగా చిత్రించారు. నాన్నంటే ఓ
 గర్వం... ఓ దైవం... ఓ సమృద్ధం అన్నీ కలగలిసి నాకన్న
 తండ్రి అంటూ నాగా సుగూరి రాస్తూ... నీ పూర్వం
 మృత్యం విప్పి చూస్తూ... ప్రతి పేజీ సుమోనే
 నిపేస్తావంటూ మహమ్మద్ అఫ్జల్ వరీని, సువైంద్ర
 పాణిం నీళ్ళు చేసుకున్నవో ఇప్పుడు తెలిసిపోయింది
 వనితాశాఖి పెద్దాన్నారా.
 తన గూటిలోని వజ్రల కోసం నిరంతరం తపించిన
 నాన్న అడుగుజాడల్లోనే ఇప్పుడు నేను అంటూ బస్సు
 రాజీకుమార్, మా నాన్న పురుషోత్తమదంటూ విశ్రేక్, సుమీ
 నా మాధుర్యం అంటూ రమేష్ గోస్వల రాశారు. నాన్న జ్ఞానాన్ని మదిలో
 మురిసినప్పుడు - మనసులో పుష్పాంజలి... కళ్ళలో బాష్పాంజలి అంటూ చిలుకమరి

నాన్నకు ప్రేమతో...

(20వ జూన్ పిత్తుడినేత్యం సందర్భంగా)

సంపాదకత్వంలో శతాధిక కవుల నుండి 'నాన్న'పై కవితలను సేకరించి ఓ సంకలనాన్ని
 వెలువరించడం స్వాగతించదగినది.
 "కవుల నాన్నలకు కైతల దండం" అంటూ డా|| నందిని సిద్ధార్థ్, "తెలుగు కవిత్వానికి
 విలువైన చేర్పు" అంటూ డా|| మృణాళిని, "నాన్న పాదాలకు కన్నీళ్ళతో" అంటూ డా|| సుధా
 అశోకేశ్వరి ముందుమాటలను రాసి ఈ సంకలనానికి మరింత శోభను కూర్చారు.
 "నాయన యాదిలో" అచ్చాద్ ఎస్.గోపి తమ కవితలో... ఆయన తలపై మూలరెత్తుకుని
 తిరిగి ఉద్దాని నేను యిప్పుడు కాదులే తిరుగుతున్నాను. ఆయన జీవితమే నాకు దీవెనయిందని
 డా|| గోపి తమ నాన్నపై గౌరవాన్ని చాటుకున్నారు.
 "నాన్న సుఖము" నాకు ఈ జన్మలో లేదు. నాన్న ఎటులుండనో నేను చూడలేదంటూ తమ
 బదు నెలల పనిప్రాయంలోనే నాన్నను కోల్పోయిన డా|| కూర్మ విరలాచార్య తమ వేదనను
 ప్రకటించారు.
 అమ్మది ఏకపాత్రాధినియం... నాన్నది బహుముఖ పాత్ర అంటూ బి.రాములు రాస్తే...
 సుమ్యు దున్నిన సెలక - సెమల సుకులని ఆరనివ్వలేదు... మొలకల నిన్ను చూసుకోవాలని డా||
 సుంకెడ్డి నారాయణరెడ్డి అంటే... అప్రకటిత, అప్రమేయ, అనుపమాన యోధుడిగా తమ
 నాన్నను వెణుసంకొణ అభివర్ణించారు.
 భక్తిని నాలో నింపిన భాగవతోక్తముడు మా నాన్న అని అచ్చార్య మనన చెన్నప్ప అంటే...
 మనిషివలన చాలించే కాక... నాయన పిల్లలు నా వెంట తిరుగుతున్నది అంటూ నాన్నతో
 పెనవేసుకున్న బంధాలను డా|| విమల గుమ్మరి ప్రేమలను నంటూ నేనూ (డాన్య సేనాధిపతి) కవితను
 రాయడం జరిగింది. మా అయ్య శ్రీమోహదేవే తమ విశ్వాసికి శిరోధాధ్యం అంటూ డా||
 కోయి కోటేశ్వరరావు రాస్తే... ఇప్పుడిక... ఎప్పుడిక నాన్న నాకు స్మృతి, నాన్న నాకు శక్తి అంటూ
 సుధాధర్మధనంజయి రాశారు. వెదాల కలిసి పలకని పదమని నాన్నను ఎడబాపిందెవరో?
 అని అంబటి వెంకన్న ప్రశ్నిస్తే... నాన్న జ్ఞానాన్ని చూసి ఎవరెప్పుడు కూడా సిగ్గు పడుతుందని
 డా|| తండ్రి కృష్ణ కొండేనెళ్ళ తమ నాన్నపట్ల గౌరవాన్ని చాటుకున్నారు. సుమ్యు వంచిన ఆ ప్రేమ
 పరిమళాలను గుర్తు చేసుకుంటున్నామంటూ డా|| డాద్రి వెంకటేశ్వర రావు పేర్కొంటే... సుమ్యు
 పాడిన విషాద గీతాల కన్నీరు నా పాటిలోంచి బలుకుతుంటే బాగుంటుంది రాశారు. పేదరిక
 విషాదం పట్టుకుని తపించే... చాలక కంపనీలో వాణ్ణి చూపి తెలియదంటూ తగ్గుకో గోపాల్
 రాస్తే... నాన్న సుమ్యు ఒక ఆత్మీయత... సుమ్యు ఒక అనురాగపు సడక అంటూ అంటూ
 సరోజినీ దేవి రాశారు. అప్రమేయని సూరిడుగా సరికొండ సరసింహారాజు వర్ణిస్తే - వోటిలో
 సిగరెట్ పట్టుకుని పాత సినిమాలోని హీరోలా భానియారని ఎస్.బియ్యం తమ నాన్నను గుర్తు
 చేసుకున్నారు. ఆడబిడ్డ పుట్టినది నాన్న వ్యాకుల పడలేదని డా|| కండేవి రాజీప్రసాద్ అంటే...
 విద్యా నిష్ఠానలు ఎక్కడానూ... అంతర్ముల మూలాలకు తాపీతో ఊపిరి పోసిన శ్రామిక ఇంజనీరుగా
 తమ నాన్నను కవి పదవినిస్తూమీ అభివర్ణించారు. నాన్న లేని కుటుంబం రవిలేని ప్రపంచమే...
 కవి లేని సమాజమైందని పెరుమాళ్ళ అనందం అంటే... రెక్కలే సాధనాలుగా, స్వేదనమే పెట్టుబడిగా
 నా ఆశానిధాని నిర్మించిన నిత్య కార్యకర్తను నీవు అంటూ సాగర్ సత్యయ్య తమ నాన్న పట్ల
 గౌరవాన్ని చాటుకున్నారు.

అరుణకుమారి, నాలో రూపొందిన మూర్తిమతం
 నాన్నతోనే అంటూ బి.అశోకరాజు, నాన్న పనికేళ్ళ
 సూరి... కుటుంబ ప్రపంచంలో రేడు అంటూ రవింద్ర
 సూరినామలు, అయ్యలతో ఇప్పుడు నేను రాంబలేని బతుకు
 గీతం... నే పొడలేని బతుకు పాట అంటూ తప్పిట
 ఓడయ్య, మా భవిష్యత్తు ఇంటికి నది అయ్యాణ్ణి అంటూ
 పేకే కరిమయ్య, మీ వెలకల్లని వ్యక్తిత్వం, సంస్కారాల
 నాకు స్మృతి అంటూ మర్రి జయలక్ష్మి పేర్కొన్నారు.
 బిడ్డల బంధం భవిష్యత్తు కోసం సర్వస్వం
 ధారపోసిన నాన్న అంటూ పురిమొక్క సుందర్, నా
 ఊహల రెక్కలకు తన ఆశయాల దారం కట్టిన
 మహానియదంటూ ఎమ్.జానకిరాం... నాన్న నా
 అందమైన సృష్టాన్ని మోసే కనరెప్ప అంటూ
 సాంబమూర్తి, వాణిపాపి నెలరాజు నాన్న అంటూ
 రమాదేవి బాలాబాయి... కలుపుకొని పాత్రాన్ని నిర్దేశ
 రూపం అంటూ ఉప్పల వర్మ, బంగారు భవితకు
 బాలవేసిన మాధుర్యం అంటూ జక్క కృష్ణమూర్తి, నాన్న
 త్యాగధనులు అంటూ మద్దెల సరోజినీ, నాన్నా... నీవు
 జ్ఞానం పరిపూర్ణం అంటూ ముగ్గుల లక్ష్మీమోహిని,
 ప్రేమతో మళ్ళీ ఊపిరి పోసుకుని నా కొద్దినట్లు
 నాన్న అంటూ ముత్త వెంకటేశ్, నాన్న చవి చూసిన
 గూడు అందమైన మోసాని పాత్రాన్ని నాన్న దుమాలను
 గుర్తు చేసుకుంటూ ఓలేటి శ్రీనివాసులు, కనక
 మాణిక్యాల లోకానినా పర్యాయం... దేశ చరిత్రలో
 దేశం కోసం నాన్న సుమ్యు అయ్యడం చయ్యాయ్యం...
 దేవరకొండ ప్రభావతి, నడివేలి శ్రీనివాసులు మా నాన్న
 అంటూ దుప్పటి రమేష్బాబు తమ కవితలను రాశారు.
 గుట్టకు నాన్న పేరే... గంపెడు కప్పాలను
 నెత్తికెత్తుకున్న తెగారం అంటూ నాగ్ల రమేష్, వెన్నెల
 పరిమళంగా పోతే సామీ తమ నాన్నను ఉన్నతంగా
 ఆవిష్కరించారు.

నేను నాన్నగా మారిన వెళ్ళే... నాన్నంటే ఏమిటో
 తెలిసిపోయిందంటూ బసవోల రవికుమార్ రాస్తే...
 నాన్నా... నీ కొత్త నా కన్నీటితో కన్నీటితో అంటూ
 కోమలిరెడ్డి బిద్దిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. నా సర్వం సుమ్యే
 నాన్న అంటూ డబ్బీకార్ సురేందర్ అంటే... నా యొక్క
 ప్రతి అడుగు నీడేనంటూ సర్వరాజ్ అన్నర రాశారు.
 నా ఉన్నతి కోసమే తమ చెమట చుక్కలయ్యాడని
 నాగమోహన్ యోశాల అంటే... హరిబిల్ల రంగులు
 మా బతుకులో నింపి... తృప్తిగా తాను గోదారి ఒడిలో
 ఓదిగోయాడంటూ వతుక వసు రాశారు. నాన్న నాకు
 అంబల ప్రేమ... ఊపిరి దైవం అన్నీ అంటూ పాదక
 కృష్ణమోహన్ అంటే... అన్నీ నీపై నిలుస్తూ... చివరికి
 ఎవరికి ఏమీ కాని వెలి తండ్రిగా మిగులుతున్నావంటూ
 సర్వతి శంకర్ చాపార్యం. మహాత్మాజీ వ్యక్తిత్వానికి
 నిదర్శనం అతడు... మళ్ళీ మనసులకు సేవనానికి
 పట్టుకోమ్య తమ అంటూ సదాశ్రీ శ్రీమంతుల తమ
 కవితను కొనసాగిస్తే... నాన్న ఒడి నాకు గొప్ప
 నింజాసంకలనం ఓరువాల సరికే సరేమి కోర్కెయారా.
 సూరిదల్లె నాన్న ఎప్పుడూ ఉదయస్తానే ఉంటాడంటూ
 శైలజ మంగళంపల్లి... కారణజన్మంటూ పేరితెల్ల
 శేషకుమార్ రాస్తే... నా గుండే పువ్వకంలో దాచుకున్న
 నెమలిక మా నాన్న అంటూ ఏటూరి నాగేంద్రరావు,
 కన్నపేమ కమ్మండం అంటూ సగునూ రాజన్న...
 నాన్న ఓ త్యాగి అంటూ అభిరాం... తమ రథసారథిగా
 రామగిరి సరేష్... జీవితంలో గెలుపలేని ఓటమి అనుభల్లో
 అలసి తుప్పించిన తన శరీరాన్ని విడిచి అనంత
 లోకాలకిగన బాటసారి మా బాపు అంటూ పాలడుగు

సంకలనం వెంటకే పేర్కొంటే... అజ్ఞానమనే ముసుగు తొలిగితే నాన్న జలపాతమే కాదు...
 చల్లగా మెల్లగా పోతే నెలయేదని నంటూ నేనూ (డాన్య సేనాధిపతి) కవితను
 రాయడం జరిగింది. మా అయ్య శ్రీమోహదేవే తమ విశ్వాసికి శిరోధాధ్యం అంటూ డా||
 కోయి కోటేశ్వరరావు రాస్తే... ఇప్పుడిక... ఎప్పుడిక నాన్న నాకు స్మృతి, నాన్న నాకు శక్తి అంటూ
 సుధాధర్మధనంజయి రాశారు. వెదాల కలిసి పలకని పదమని నాన్నను ఎడబాపిందెవరో?
 అని అంబటి వెంకన్న ప్రశ్నిస్తే... నాన్న జ్ఞానాన్ని చూసి ఎవరెప్పుడు కూడా సిగ్గు పడుతుందని
 డా|| తండ్రి కృష్ణ కొండేనెళ్ళ తమ నాన్నపట్ల గౌరవాన్ని చాటుకున్నారు. సుమ్యు వంచిన ఆ ప్రేమ
 పరిమళాలను గుర్తు చేసుకుంటున్నామంటూ డా|| డాద్రి వెంకటేశ్వర రావు పేర్కొంటే... సుమ్యు
 పాడిన విషాద గీతాల కన్నీరు నా పాటిలోంచి బలుకుతుంటే బాగుంటుంది రాశారు. పేదరిక
 విషాదం పట్టుకుని తపించే... చాలక కంపనీలో వాణ్ణి చూపి తెలియదంటూ తగ్గుకో గోపాల్
 రాస్తే... నాన్న సుమ్యు ఒక ఆత్మీయత... సుమ్యు ఒక అనురాగపు సడక అంటూ అంటూ
 సరోజినీ దేవి రాశారు. అప్రమేయని సూరిడుగా సరికొండ సరసింహారాజు వర్ణిస్తే - వోటిలో
 సిగరెట్ పట్టుకుని పాత సినిమాలోని హీరోలా భానియారని ఎస్.బియ్యం తమ నాన్నను గుర్తు
 చేసుకున్నారు. ఆడబిడ్డ పుట్టినది నాన్న వ్యాకుల పడలేదని డా|| కండేవి రాజీప్రసాద్ అంటే...
 విద్యా నిష్ఠానలు ఎక్కడానూ... అంతర్ముల మూలాలకు తాపీతో ఊపిరి పోసిన శ్రామిక ఇంజనీరుగా
 తమ నాన్నను కవి పదవినిస్తూమీ అభివర్ణించారు. నాన్న లేని కుటుంబం రవిలేని ప్రపంచమే...
 కవి లేని సమాజమైందని పెరుమాళ్ళ అనందం అంటే... రెక్కలే సాధనాలుగా, స్వేదనమే పెట్టుబడిగా
 నా ఆశానిధాని నిర్మించిన నిత్య కార్యకర్తను నీవు అంటూ సాగర్ సత్యయ్య తమ నాన్న పట్ల
 గౌరవాన్ని చాటుకున్నారు.

నేను నాన్నగా మారిన వెళ్ళే... నాన్నంటే ఏమిటో
 తెలిసిపోయిందంటూ బసవోల రవికుమార్ రాస్తే...
 నాన్నా... నీ కొత్త నా కన్నీటితో కన్నీటితో అంటూ
 కోమలిరెడ్డి బిద్దిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. నా సర్వం సుమ్యే
 నాన్న అంటూ డబ్బీకార్ సురేందర్ అంటే... నా యొక్క
 ప్రతి అడుగు నీడేనంటూ సర్వరాజ్ అన్నర రాశారు.
 నా ఉన్నతి కోసమే తమ చెమట చుక్కలయ్యాడని
 నాగమోహన్ యోశాల అంటే... హరిబిల్ల రంగులు
 మా బతుకులో నింపి... తృప్తిగా తాను గోదారి ఒడిలో
 ఓదిగోయాడంటూ వతుక వసు రాశారు. నాన్న నాకు
 అంబల ప్రేమ... ఊపిరి దైవం అన్నీ అంటూ పాదక
 కృష్ణమోహన్ అంటే... అన్నీ నీపై నిలుస్తూ... చివరికి
 ఎవరికి ఏమీ కాని వెలి తండ్రిగా మిగులుతున్నావంటూ
 సర్వతి శంకర్ చాపార్యం. మహాత్మాజీ వ్యక్తిత్వానికి
 నిదర్శనం అతడు... మళ్ళీ మనసులకు సేవనానికి
 పట్టుకోమ్య తమ అంటూ సదాశ్రీ శ్రీమంతుల తమ
 కవితను కొనసాగిస్తే... నాన్న ఒడి నాకు గొప్ప
 నింజాసంకలనం ఓరువాల సరికే సరేమి కోర్కెయారా.
 సూరిదల్లె నాన్న ఎప్పుడూ ఉదయస్తానే ఉంటాడంటూ
 శైలజ మంగళంపల్లి... కారణజన్మంటూ పేరితెల్ల
 శేషకుమార్ రాస్తే... నా గుండే పువ్వకంలో దాచుకున్న
 నెమలిక మా నాన్న అంటూ ఏటూరి నాగేంద్రరావు,
 కన్నపేమ కమ్మండం అంటూ సగునూ రాజన్న...
 నాన్న ఓ త్యాగి అంటూ అభిరాం... తమ రథసారథిగా
 రామగిరి సరేష్... జీవితంలో గెలుపలేని ఓటమి అనుభల్లో
 అలసి తుప్పించిన తన శరీరాన్ని విడిచి అనంత
 లోకాలకిగన బాటసారి మా బాపు అంటూ పాలడుగు

నేను నాన్నగా మారిన వెళ్ళే... నాన్నంటే ఏమిటో
 తెలిసిపోయిందంటూ బసవోల రవికుమార్ రాస్తే...
 నాన్నా... నీ కొత్త నా కన్నీటితో కన్నీటితో అంటూ
 కోమలిరెడ్డి బిద్దిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. నా సర్వం సుమ్యే
 నాన్న అంటూ డబ్బీకార్ సురేందర్ అంటే... నా యొక్క
 ప్రతి అడుగు నీడేనంటూ సర్వరాజ్ అన్నర రాశారు.
 నా ఉన్నతి కోసమే తమ చెమట చుక్కలయ్యాడని
 నాగమోహన్ యోశాల అంటే... హరిబిల్ల రంగులు
 మా బతుకులో నింపి... తృప్తిగా తాను గోదారి ఒడిలో
 ఓదిగోయాడంటూ వతుక వసు రాశారు. నాన్న నాకు
 అంబల ప్రేమ... ఊపిరి దైవం అన్నీ అంటూ పాదక
 కృష్ణమోహన్ అంటే... అన్నీ నీపై నిలుస్తూ... చివరికి
 ఎవరికి ఏమీ కాని వెలి తండ్రిగా మిగులుతున్నావంటూ
 సర్వతి శంకర్ చాపార్యం. మహాత్మాజీ వ్యక్తిత్వానికి
 నిదర్శనం అతడు... మళ్ళీ మనసులకు సేవనానికి
 పట్టుకోమ్య తమ అంటూ సదాశ్రీ శ్రీమంతుల తమ
 కవితను కొనసాగిస్తే... నాన్న ఒడి నాకు గొప్ప
 నింజాసంకలనం ఓరువాల సరికే సరేమి కోర్కెయారా.
 సూరిదల్లె నాన్న ఎప్పుడూ ఉదయస్తానే ఉంటాడంటూ
 శైలజ మంగళంపల్లి... కారణజన్మంటూ పేరితెల్ల
 శేషకుమార్ రాస్తే... నా గుండే పువ్వకంలో దాచుకున్న
 నెమలిక మా నాన్న అంటూ ఏటూరి నాగేంద్రరావు,
 కన్నపేమ కమ్మండం అంటూ సగునూ రాజన్న...
 నాన్న ఓ త్యాగి అంటూ అభిరాం... తమ రథసారథిగా
 రామగిరి సరేష్... జీవితంలో గెలుపలేని ఓటమి అనుభల్లో
 అలసి తుప్పించిన తన శరీరాన్ని విడిచి అనంత
 లోకాలకిగన బాటసారి మా బాపు అంటూ పాలడుగు

అన్నీ తెలుసునని విప్రవీగిన మాతే కనీసం మా నాన్న గురించైనా సరిగా తెలియదంటూ
 డా|| మల్లిపాటి రవిచంద్ర అంటే... ప్రతి వనిలో మీ నిబద్ధత సన్ను పలకరిస్తుంటారుని డా||
 మంగళ మక్కాపాటి పేర్కొన్నారు. నాయన తోడు కరివైతే బతుకంతా దుర్భరమని శ్రీధాన్యం
 లక్ష్మయ్య రాస్తే... కనుల ప్రసిద్ధిలో జ్ఞానకృతిగా శివోగారి చిన్నికృష్ణ అభివర్ణించారు.
 నా ఉనికికి విరునామా సుమ్యే అంటూ డా|| షాజహాన్ రాస్తే... నిరాదంబరత, నిజాంతికి
 నిలువెత్త నిదర్శనం మానాన్న అంటూ డా||పాండాల మహేశ్వర్ తమ కవితను రూపొందించారు.
 ఇప్పుడిక... మా నాన్న పక్షి జ్ఞానకాల రెక్కలకిందే కోడివిట్ల అంటూ చుకున్నామంటూ చిత్తరువు
 రాస్తే... తాను కాగడై... వెలుగుల్ బిడ్డారికి దిక్కుచిగా నిలిచారని గిరిప్రసాద్ చెలమల్లు
 పేర్కొన్నారు. నాన్న అక్షరం క్షరం కాదు... నిత్యం వెన్నుండి పుండే అక్షరమంటూ సాధిర్
 రాస్తే... మోసయోగం అవలంబించిన మునిష్యుడిగా గంజి మద్రాప్రసాద్ వర్ణించారు. నాన్న!
 మీ పేరు విన్న జ్ఞానం నా మనసు గర్వంతో కొత్త జీవమవుతుందని డా|| బండారు సుజాత
 శేఖర్ అంటే... నాన్న అని పిలవడానికి గన్నయ్యంటూ పాట మోసారెడ్డి తమ కవితను
 తీర్చిదిద్దారు.
 ఎగుడుదిగుడు తోవన్న సద్దీనా కమ్మరానికి కష్టం కలిగియ్యని ఇరుసు మా అయ్య అంటూ
 అల్లాడి శ్రీనివాస్ పేర్కొంటే... నా అక్షరాలు అవి నీ చేపాల అంటూ దండమూడి శ్రీచరణ్
 తమ కవితను రాశారు.
 పచ్చప్పయ్య మోముతో బంధాలను భుజాలకెత్తుకునే వాడు మా నాన్న అంటూ శారద
 అవాల రాస్తే... బాధలన్నీ మనలోనే సమదీ చేసి... ఎదుటివారికి సవ్యలు పంచాని నాన్న
 నేర్పించాడని వాసరెడ్డి ఇయంబి పేర్కొన్నారు. జీవిత తోటలూపిగా బంధాల రఘుబాబు

నేను నాన్నగా మారిన వెళ్ళే... నాన్నంటే ఏమిటో
 తెలిసిపోయిందంటూ బసవోల రవికుమార్ రాస్తే...
 నాన్నా... నీ కొత్త నా కన్నీటితో కన్నీటితో అంటూ
 కోమలిరెడ్డి బిద్దిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. నా సర్వం సుమ్యే
 నాన్న అంటూ డబ్బీకార్ సురేందర్ అంటే... నా యొక్క
 ప్రతి అడుగు నీడేనంటూ సర్వరాజ్ అన్నర రాశారు.
 నా ఉన్నతి కోసమే తమ చెమట చుక్కలయ్యాడని
 నాగమోహన్ యోశాల అంటే... హరిబిల్ల రంగులు
 మా బతుకులో నింపి... తృప్తిగా తాను గోదారి ఒడిలో
 ఓదిగోయాడంటూ వతుక వసు రాశారు. నాన్న నాకు
 అంబల ప్రేమ... ఊపిరి దైవం అన్నీ అంటూ పాదక
 కృష్ణమోహన్ అంటే... అన్నీ నీపై నిలుస్తూ... చివరికి
 ఎవరికి ఏమీ కాని వెలి తండ్రిగా మిగులుతున్నావంటూ
 సర్వతి శంకర్ చాపార్యం. మహాత్మాజీ వ్యక్తిత్వానికి
 నిదర్శనం అతడు... మళ్ళీ మనసులకు సేవనానికి
 పట్టుకోమ్య తమ అంటూ సదాశ్రీ శ్రీమంతుల తమ
 కవితను కొనసాగిస్తే... నాన్న ఒడి నాకు గొప్ప
 నింజాసంకలనం ఓరువాల సరికే సరేమి కోర్కెయారా.
 సూరిదల్లె నాన్న ఎప్పుడూ ఉదయస్తానే ఉంటాడంటూ
 శైలజ మంగళంపల్లి... కారణజన్మంటూ పేరితెల్ల
 శేషకుమార్ రాస్తే... నా గుండే పువ్వకంలో దాచుకున్న
 నెమలిక మా నాన్న అంటూ ఏటూరి నాగేంద్రరావు,
 కన్నపేమ కమ్మండం అంటూ సగునూ రాజన్న...
 నాన్న ఓ త్యాగి అంటూ అభిరాం... తమ రథసారథిగా
 రామగిరి సరేష్... జీవితంలో గెలుపలేని ఓటమి అనుభల్లో
 అలసి తుప్పించిన తన శరీరాన్ని విడిచి అనంత
 లోకాలకిగన బాటసారి మా బాపు అంటూ పాలడుగు

నేను నాన్నగా మారిన వెళ్ళే... నాన్నంటే ఏమిటో
 తెలిసిపోయిందంటూ బసవోల రవికుమార్ రాస్తే...
 నాన్నా... నీ కొత్త నా కన్నీటితో కన్నీటితో అంటూ
 కోమలిరెడ్డి బిద్దిరెడ్డి పేర్కొన్నారు. నా సర్వం సుమ్యే
 నాన్న అంటూ డబ్బీకార్ సురేందర్ అంటే... నా యొక్క
 ప్రతి అడుగు నీడేనంటూ సర్వరాజ్ అన్నర రాశారు.
 నా ఉన్నతి కోసమే తమ చెమట చుక్కలయ్యాడని
 నాగమోహన్ యోశాల అంటే... హరిబిల్ల రంగులు
 మా బతుకులో నింపి... తృప్తిగా తాను గోదారి ఒడిలో
 ఓదిగోయాడంటూ వతుక వసు రాశారు. నాన్న నాకు
 అంబల ప్రేమ... ఊపిరి దైవం అన్నీ అంటూ పాదక
 కృష్ణమోహన్ అంటే... అన్నీ నీపై నిలుస్తూ... చివరికి
 ఎవరికి ఏమీ కాని వెలి తండ్రిగా మిగులుతున్నావంటూ
 సర్వతి శంకర్ చాపార్యం. మహాత్మాజీ వ్యక్తిత్వానికి
 నిదర్శనం అతడు... మళ్ళీ మనసులకు సేవనానికి
 పట్టుకోమ్య తమ అంటూ సదాశ్రీ శ్రీమంతుల తమ
 కవితను కొనసాగిస్తే... నాన్న ఒడి నాకు గొప్ప
 నింజాసంకలనం ఓరువాల సరికే సరేమి కోర్కెయారా.
 సూరిదల్లె నాన్న ఎప్పుడూ ఉదయస్తానే ఉంటాడంటూ
 శైలజ మంగళంపల్లి... కారణజన్మంటూ పేరితెల్ల
 శేషకుమార్ రాస్తే... నా గుండే పువ్వకంలో దాచుకున్న
 నెమలిక మా నాన్న అంటూ ఏటూరి నాగేంద్రరావు,
 కన్నపేమ కమ్మండం అంటూ సగునూ రాజన్న...
 నాన్న ఓ త్యాగి అంటూ అభిరాం... తమ రథసారథిగా
 రామగిరి సరేష్... జీవితంలో గెలుపలేని ఓటమి అనుభల్లో
 అలసి తుప్పించిన తన శరీరాన్ని విడిచి అనంత
 లోకాలకిగన బాటసారి మా బాపు అంటూ పాలడుగు

ఓ మానవ.. ఇంకా మారవా...!!!
 నీకుం నచ్చేలా ఉంటూ
 నీ మనసు మెచ్చింది చేస్తూ
 ఇంక నిర్లక్ష్యంగా మెలుగుతూ
 ఎన్నాళ్ళు జీవనం సాగిస్తావ్...
 ప్రకృతిని అన్వేషణలో చేసి
 వికృత పోకడలు పోతూ
 కృత్రిమ అలవాట్లతో
 విషమల్యం చేస్తావ్...
 ఇంకా నీ యాదిలో పొద్దుపొద్దులు చూడక
 ఎన్నోద్దులు అయ్యిందో
 ఎండ పొద్దు తాకిన పెయ్యని
 ఎన్ని రోగాలు గాపు పట్టిస్తావో...
 కూర్చున్న చెట్టు కొమ్మనే
 సరికేసుకునే తెలివి తెచ్చుకున్నావ్...
 అంతే ముట్టనట్లు మెలుగుతూ
 ప్రకృతిని చిల్లని రూపాన్ని చేసి
 ఓవే మీ నాల్ గాం దూరం దూరం
 ఉంచుతూ ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్నావ్...
 సహజ వనరుల్ని అసహజం చేస్తూ
 ముట్టుకుంటేనే కాదు
 ఊపిరి తీసుకోవాలన్నా విలవిల్లాడాలన్న
 రోజుల్ని కొని తెచ్చుకున్నావ్...
 అందుకే ఇకనైనా ప్రకృతిని
 గుండెకు హత్తుకోవాలి
 సహజ జీవనంతో సావాసం చెయ్యాలి
 అప్పుడే ఏ క్రీములు
 జీవజాతుల కీడును కాంక్షించకు
 మారాలి ఇకనైనా మానవా
 ఇంత అనుభవిస్తూ ఇంకా
 నీ కృత్రిమ అసహజ
 అలవాట్లు మానవా..!
 -మంచినల్ల లక్ష్మణ్
 9494800112

అగ్రజుడు!
 ఎవరి జోలికి పోనీవాడు
 ఇంకెవరి ముందర జోలి పట్టనీవాడు
 ఒకరి కష్టం తిననీవాడు వాడు!
 మరొకరిని కష్టపెట్టనీవాడు!!
 ప్రతి అనుగ్రం నేలను చెమటతో
 తడి చేస్తాడు
 ప్రతికాల పరిస్థితులను పట్టుదలతో తుడిచేస్తాడు
 పంబుపొలాలను ప్రాణప్రదంగా పదిలపరుస్తాడు
 పంబుపొలాలను ప్రణయకందించి ప్రాణాభిక్ష పెడతాడు!!
 పగలంతా సూర్యునితో సహవాసం
 రాత్రిలేతే చందమామతో పరిహాసం
 ఆరుముఖపులా ఆశ్రమం చెంకనే
 అయ్యలు భాయలు అవిరై!
 ఆనందం రవంతేనే!!
 బతుకదానికి బయ్యెరు బుచ్చు
 కట్టడానికి మారెడు బట్ట
 వీటికొసమేనా వెంపరటా?
 కానేకాదు! వాని దేవులాట!!
 పుష్పిర్వం నిర్వర్తించే నిమిత్తం!
 రైతుజన్మ సాధకం కవిమయ్యం!
 ప్రతిపలాపేక్ష లేని పరోపకారం!
 పంబుచేసే పరాయిపాలైతే ప్రాణమే పరిత్యాగం!!
 మానవ మనుగడ కోసం నిరంతరం శ్రమించే కర్మవీరుడు!
 పర్యావరణ సంరక్షణ సంకల్పం చెప్పకనే పాపంపే అగ్రజుడు!
 మారుగుణుల మల్ల మహాకాయుడు!
 ప్రణాసంక్షేమార్థం పునరుత్థానంచెందే ఫీనిక్స్ వక్షివాడు!
 -తరె రాజ్ కుమార్
 8125144729

చిలక పలుకులు

—ఆరవేటి రాజకూమార్
9494939593

దైవము
అదిదైవము గణేశుని పూజించు
ఆపదలు ఆతడే తొలగించు
సమస్తభారము దైవముపై వుంచు
కార్యము నిర్విఘ్నముగా జరిపించు

సృష్టి
అమ్మ మనకు ఆదిదైవము
సృష్టికి అమ్మయే మూలము
బిడ్డకు అమ్మడే స్వర్గము
పూజించుము అమ్మను నిత్యము

విశ్వము
విశ్వంలో సూర్యుడవోలే
తండ్రి ప్రేమకిరణం పంచు
ఎండలోని వృక్షమువోలే
కుటుంబానికి నీడ పంచు

అనంతము
ఈ అనంత విశ్వంలో గురువు
జ్ఞానఫలాలనిచ్చు తరువు
జ్ఞానాంబుతం పంచు మధువు
విద్యా జ్ఞానంలో నీవు మెరువు

అగ్ని
దేవుడి గుడిలో హారతి
యజ్ఞంలో సమీధం అహుతి
కాలము తీరాక ఆఖరి చితి
మూడిటి అగ్నిగుణం ఒకటిమరి.

వాయువు
పచ్చని పొలాలలోని పైరుగాలి
పిల్లలను నిద్రబుచ్చే చిరుగాలి
లోకాన్ని భయపెట్టే పెనుగాలి
వాయుదేవుని గుణంబలివి.

నీరు
జలమే జీవజాతికి మూలాధారము.
జలమే లేకుంటే బ్రతుకే అయోమయము.
ప్రతిఇంటా ఇంకడుగుంతలు తప్పేద్దాంము.
భూగర్భ జలనిధిని పెంచుకుందాము.

నింగి
నింగిపై మదిమబ్బలు వెనుక
దాగిన బాధల మేఘమా
తనివీటిరా ముప్పు వర్షించిక
మాతో నిబరవు పంచుకోనుమా.

నేల
ఎరుణుడు కరుణించి వర్షించగా
నేలమ్మ పచ్చని చీర కట్టినట్లుగా
పైరులన్ని నీరి పంటలు పండగా
రైతన్న మదిలో ఆనందం నిండేగా.

ప్రకృతి
ప్రకృతి అందాలను ఆరబోసింది
అస్సాదించి పరవశము కమ్మంది
ప్రేమించిన ప్రగతిగలుగునంది
నాశనమేస్తే వినాశమేయంది.

వినాశము
ప్రకృతి తనఓడిలో సేదతీరమంది.
అమ్మ ప్రేమవలే హాయిని పంచుతానంది.
ధరణి మేలుకొలి కీడు చేయకుంది
విస్మరిస్తే వినాశమేయంది

అదృశ్యత
అకాశాన విరిసిన నక్షత్ర పూవులు
నేలపై నిప్పువిత్తు అగు మహావృక్షాలు.
సూర్యుడంద్ర కిరణాల క్రాంతి కోభలు
దైవము సృష్టించిన గొప్ప అద్భుతాలు.

వరము
అవిరిగా నింగిచేరి మేఘమగుడును
చినుకూ భువిచేరి నేల తడిపెడను
పైరులకు పచ్చని చీరకట్టెదను
రైతన్నకు వరస్థు దైర్ఘ్యంపెడను.

ఆలోచనాహద్దులు
డోహల పల్లెలో తేలే చిలుకమ్మా
ఆశలవలయంలో చిక్కుకోమ్మా
ఆలోచనలో అడుగులు వేయమ్మా
ఆత్మాభిమానం నివేదించు వదులుకోకమ్మా

ఆకాశం అనంతం
అకాశ వీధిలో అనంత తారలు
పుత్రదేవోత మిలమిలా మెరుస్తూ
చీకటిలో అగుపించే, ఆ నక్షత్రాలు
నిశానీల చుక్కలచీర కట్టినట్లు

మనోనేత్రం తెరువు
మనకు విద్యనేర్చు గురువు.
జ్ఞానాన్ని అందించే తరువు.
మనో జ్ఞాననేత్రం తెరువు
ఆతడే దైవమనెదవు నీవు

మెరుపు విరువు
బొరల బడబాగ్గితో
దహించుకు పోయే జీవుడికి
మతిమరుపను బెషడముతో
విరుపుణయు బాధలను.

బుద్ధిచేత గొప్ప
విద్యలెన్ని నేర్చిన కాదు విజ్ఞాని
అహంకారమున్నా అగును అజ్ఞాని
అహము వీడిన అగును సుజ్ఞాని
బుద్ధిచేత అగుదువు మహాజ్ఞాని

విపత్తు
సజ్జన సాంగత్య మొందిన
మనిషికి యశస్సు కలుగు
దుర్జన స్నేహ మొందిన
మనిషికి విపత్తు సృష్టించు

త్యాగము
తరువు ఎండనుంటూ నీడనిచ్చును
దీపము కాలుతూ వెలుగు పంచును
నదులు ప్రవహిస్తూ దాహంబు దీర్చును
ఇవి త్యాగానికి ప్రతీకగా నిలుచును.

మనసు
మించివాని మనసు మానవత్వముగోరు.
చెప్పమ మనసు గోరుజెడును.
పాలాబోసిన పాము నిన్ను బలిగోరు.
ఉప్పుదిన్ను శునకము నీ మేలు గోరును.

హృదయం
మనహృదయమువ్వాలి
విరిసిన సుగంధ పువ్వులు
మనకి పంపి మనకి పంపి
మానవత్వ సుగంధము

కల చెదిరింది
కల చెదిరింది నీవు
కలవర పడకట్టెదను
ఒక్కసారిగా విజయాల రావు
ప్రయత్నమాపకు నీవెప్పుడు

కల చెదిరింది
నీలోని కళను కళగా గౌరవించు
పదిమంది మేల్పెట్టె ఉపయోగించు
దైవము నీకిచ్చెనని సంకోపించు
నీకళను భావికలాలకు అందించు.

చైతన్యము
ముదిలో భావాలను
సాహిత్యంతో సృజించు.
జగతి జనులను
చైతన్యము పరుచు

విచిత్రంచూడు
బొమ్ము దైవంగా కొలిచి
నైవేద్యము పెట్టెదరు జనులు.
అమ్మ దైవమని మరచి
అన్నము పెట్టరు మూర్ఖులు.

విరోధి
పుట్టుకతోనే ఎవ్వరు కారు విరోధి.
పరిస్థితులు సృష్టించును విరోధిని.
మనప్రవర్తన కాగూడదు విరోధి.
మనం సంపాదించు కోవాలి మంచి మిత్రుడిని.

మిత్రుడు కావ్యం
బ్రేవిత సంప్రదంలో అనేక
ఆటవిట్లు ఎదురవును
పాతపోతలను ఒక
మిత్రుడే మహాకావ్యమగును

శ్వాసనిశబ్దం
అశ్రులలో చిక్కుకున్న మనసా
శ్వాస నిశబ్దమైన అంత్యవేల
నీవుల విరామం నా భక్తి
గ్రహించి జీవించ ధన్యుమగు

ప్రాణం పరిధి
డోరిపిరుస్తుంక వరకే ప్రాణం పరిధి.
శ్వాస వస్తుంక వరకే దాని గతి
ప్రాణంఖరిదు తెలుసుకోవడం మనవిధి.
లేకపోతే కుటుంబజీవితం అదోగతి.

అంతరాత్మ
ప్రతి జీవితోనూ వుండే దేవుని అంత ఆత్మ
కులమతవర్ణ భేదాలు వుండనిది.
అంతర్లీనంగా ఉండే ఈ అంతరాత్మ తపోవులు జూపి
సన్మార్గం నేర్చు వారిది.

చదువులు
విలువలు గల చదువేకదా
మనిషికి జ్ఞానసంపదలు
విలువలు నేర్చు గురువులే కదా
వెలుగు పంచే జ్ఞానదీపికలు

పదవి
అర్హత యున్న వానికి
అధికారము కట్టబెట్టిన
చేయు తగున్యాయం పదవికి
జరుగు జగతికి మంచి

అందము
యనిషి అందము కంటెను
మనసు అందము ముఖ్యము.
స్వార్థవరత కంటెను
మానవత్వము ముఖ్యము.

అనందము
ధనము యెంత యుండిన
ప్రశాంతత ముఖ్యము.
అనందము లేకుండిన
బ్రతుకే అగును శూన్యము.

ఉద్యోగం
విద్యు కేవలము ఉద్యోగం కోసం కాదు.
ప్రతి సాగరాన ఎదురేదడం కోసము.
ఉద్యోగం కేవలము సంపాదన కోసం కాదు.
నీలోని సామర్థ్యం జగతి మంచి కోసము.

వ్యాపారం
విద్యు వ్యాపారమైన
విలువలు ఏల నేర్చును.
వైద్యము వ్యాపారమైన
రోగము యేల తగ్గును.

ప్రేమ
అమ్మపంచు బిడ్డకు తియ్యని అమ్మత ప్రేమ.
ప్రేమికుల హృదయ లయలు స్వర్గము ప్రేమ.
జాబిలి కురిపించు వెన్నెలరుచి ప్రేమ.
మేఘము నేలను తడిపే నిరివర్షం ప్రేమ.

స్నేహం
జిగతిన స్నేహమన్నది
దేవుడిచ్చిన వరము ఇది.
తేనెవల్లె తియ్యనిది.
వెన్నెలవంటి చల్లనిది.

హాసం
హాసం వెనుక దాగిన మనోవేదన
పెడవిదాటక పోతే మనసు దహించును.
నీమదిలో రగిలే జ్వాలావేదన
నలుగురితో చెప్పుకున్న చల్లారును

వివాహం
స్వర్గంలో దేవుడు వేసిన బంధము.
ఇలలో జరిగే అంగరంగ వైభవము.
ముప్పటగా ఏర్పడే మాధుమ్య బంధము.
రెండు మనసులు కలుపే వివాహబంధము.

మాట
మాట మృదువు గున్న మనసు రంజించును.
మాట కలిసమైన మనసు విరుగును.
మనిషి గౌరవంబంబులుచేత పెరుగును.
ఆచరించి నీవు అందే నెక్కు

బహుత్వము
విద్యు చేత మనిషి వివేకంబు నొందును
విద్యు లేని యడల విలువ తరుగు
విద్య జగతి కిచ్చు వెలుగు బహుత్వంబును
విద్యు నేర్చు జగతి వెలుగు నింపు

సేద్యము
అవని కవులు జేయు అక్షర సేద్యంబుచే
పుడమి తెలుగు వనము పులకరించే
తెలుగు పరిమించి తెలుగు కవులచే
దేశ భాష లందు తెలుగు వెలుగు.

తరువు
తరువు నీడ నిచ్చు తాను ఎండనుంబు.
తరువు ఫలము లిచ్చు తాను తినక.
పరుల నేర్చు తరువు పరోపకారముంబు
అపరించు నీవు పరుల కొరకు

గురువు
అజ్ఞాన నిశి బావు అరుణ కాంతి గురువు.
వెలుగు పంచి జగతి వెలుగు నింపు.
భువి యందు వెలిసే భగవత్ప్రకాశంబు.
భక్తితోడ విద్యనభ్యసించు.

చెరువులు
అకాశ గంగ ఆవని పై చేరగా
పరవశించి నదులు పొంగి పొరలు
పుడమి నందు విత్తు మొలకెత్తుగా
రైతు సంకసించు పుడమి పులకరించు.

భక్తి
బిచ్చభూమిపై దేశ భక్తి వుండాలి.
పెద్దపట్టు భయభక్తులు వుండాలి.
తల్లిదండ్రులపై దైవ భక్తి వుండాలి.
గురువుపై గౌరవప్రద భక్తి వుండాలి.

అభిమానము
ప్రతిమనిషికి వుండాలి అత్మాభిమానము.
ప్రతి మనిషికివ్వాలి గౌరవము.
మనిషిలో వుండాలి దేశభక్తి భావము.
కవి తెలియజేయు మనోభావము.

కుటుంబం
ఉత్తమమైనది ఉమ్మడి కుటుంబము.
వడ్డు మనకు వృష్టి కుటుంబము.
కలిసి ఉంటే కలదు సుఖము.
విడిపోతే ఒంటరవును జీవితము.

బక్షిత
విడు వేళ్ళు కలిస్తే పిడికిడి అవుతుంది.
కష్టాన్ని ఎదురించే అత్యధైర్యం నింపకుంది.
బక్షితతో సాగిపో విజయం వరిస్తుంది.
అనైఖ్యతే అపజయాన్ని చూపుతుంది.

సెలయేరు
అందమైన సెలయేటి గలగలలు
వినసాంపైన ముప్పు సవ్యములు.
అజ్ఞాన ప్రేరేపే వాటి తరంగాలు
మదిలో విరిసేను ఆనందల హరివిల్లు.

ఓదార్పు
నిశితో కవుబడిన జగతికి
రవి కిరణం వెలుగు నిచ్చును.
కష్టాలలో కొట్టు మిట్టాడే జగతికి
ఓదార్చే ఎంతో దైర్ఘ్యమిచ్చును.

కవిత్వం
కవిత్వమై పరవళ్ళు ద్రోక్కగా
కవిసంపె ఎన్నో కావ్యపుష్పాలు
గుభాగించె తెలుగు పరిమళాలు

శిల్పము
సొమ్ముల పోట్లకు తట్టుకుంటేనే
శిల శిల్పము అగును.
కష్టాలను ఎదురు కుంటేనే
మనిషి మనిషి అగును.

స్వదేశం
భ్రాష్ట రెన్ని నేర్చిన
మాతృ భాష మరువకు
విదేశాన ప్రతిభ జూపిన
స్వదేశాన్ని మాత్రం మరువకు

విదేశం
విదేశాలలో విద్యలెన్ని నేర్చినను
ఓనమాలు నేర్చిన జన్మభూమి మరువకు.
నీజ్ఞాన మంతయును
స్వదేశాభివృద్ధి ఉపయోగించుము.

అమ్మ
హృదయ కోవెల గుడిలో
పలికే మధుర స్వరం అమ్మ
వరతనూజ జీవితంలో
తెలుగు పంచు దీపము అమ్మ.

నిరీక్షణ
నీ మధుర పలుకులలో
నా నిరీక్షణ ఫలించునా.
నీ హృదయ పద్యంలో
కాస్త పేటబొరుకునా.

పరీక్ష
బ్రేవిత సాగరాన ఎదురేదడం నేర్చుకో
గమ్యాన్ని చేరుటకై అలుపెరగ సాగిపో
ఎదిర్చయ్యో పరీక్షలతో పోరాటం నేర్చుకో
జీవిత రణరంగంలో విజయంపై చేరిపో

మేఘమా
నీ మదిలోని అవేదన
వర్షమై నాతో పంచుకొనుము.
నా ప్రాణమా నీ మనోవేదన
మనసువిప్పి నాతో చెప్పుకొనుము.

మలయ మారుతం
మధుర భావ మలయమారుతాలు
కవిభావ మంది తాకగా
వికసించిన కావ్య పుష్పాలు
జగతి సీమలో గుభావించునగా.

కౌముది
మందనజాబిలి కౌముది రురిలో
వికసించెను రతి కలువపుష్పాలు
ప్రతిరేయి మోహపు ఎదురు చూపులో
మదిహాయిని సంకరించు కొనెను.

పవనం
మనిషి కష్టాల మందుబెండలో
స్వార్థినిచ్చు మాటలే చల్లని పవనమగు.
సెలబలూ ఉప్పొంగి ఆలోచనలలో
వెలికే ప్రయత్నాలే విజయ మార్గమగు.

పరిమళం
తెలుగు కావ్య పరిమళాలు
జగతికి విలువలు నేర్చును.
తెలుగుభాష లోని తేనెపలుకులు
జనులకు నీతి నేర్పును.

ప్రణవం
ప్రణవనాదమగును
అమ్మ అనెడిమారు.
దీర్ఘాయువు నిచ్చును
అమ్మపాడు జోల పాట.

ప్రణయం
బెంటు స్వరములు కలిసిన
ప్రణయరాగం పుడుతుంది.
రెండు మనసులు కలిసిన
మది ప్రణయ గీతం పాడుతుంది.

పరిణయం
స్వర్గంలో నిర్ణయించు బంధము.
ఇలలో జరుగు పరిణయము.
దైవము ఆశీర్వాద బంధము.
ఆనంద జీవితమగు కలకాలము.

జ్ఞాపకాలు
మౌనవజీవిత గమనంలో
పరిచయమగు మజిలీ లెన్నో
మాయోగో మంటకుండ సురుగిడి
మరుపురాని జ్ఞాపకాలు ఎన్నో

మంగళసూత్రము
ముంగళ ప్రదమైన వివాహ బంధము.
రెండు హృదయాలను ఒక్కటి చేయును.
పరుడు కట్టిన మంగళ సూత్రము
వధువుకు కలిగించు నిత్య సౌభాగ్యము.

తలంబ్రాలు
వధూపరులు తలపై తలంబ్రాలు.
దీవించెదరు ముక్కోటి దేవతలు.
కలిగించును సకల భోగభాగ్యాలు.
ఉండును నిండు సూర్యోక్తి సుఖంతోపాలు.

సాన్నిహిత్యం
సజ్జనులతో సాన్నిహిత్యము వున్న
మంచి జరుగు మనకు మహిలోన చెప్పుడు.
దుర్జనులతో సన్నిహి బంధమున్న
కీడు మనకు జరుగు మరువకెప్పుడు

మరీచిక
గమ్యం చూపని ఊహలు
పేకగోడల్లా కూలిపోవును.
మదిలోని ఆశలప్రవాహాలు
తుదకు మరీచికలు అగును.

తామసి
కష్టాల తామసిలో ఆశలు ముగిగినా
జడవకు ప్రభాత వెలుగు వచ్చువరకు.
అమ్మతానెప్పటి సమయంలో విషం వచ్చినా
పట్టుదలతో అమ్మతం సాధించగలవు.

ఉషస్సు
కవిమదిస ఉదయించే
అత్యధుత కవనము.
జగతిని జాగ్రత్తపరచే
ఉషస్సు తేజో కిరణము.

తారక
విశ్వమాత జగజ్జనని సుదిటిపై
జాబిలి తిలకము శోభిల్లగా.
తారకలన్ని మారణభోమము
కుసుమ మాలా చేరమగా.

సంస్థ
తొలి సంస్థాపకరణం తగలగానే
వికసించె హృదయకమలం.
జాబిలి కౌముది సోకగానే
పరవశించే కలువ అంతరంగం.

వ్యత్యాసం
బ్రహ్మ సృష్టిలో అందరూ సమానులు.
భువిపై చేరిన మనుషులకేల వ్యత్యాసం.
కులమతాలు, ధనిక వర్గాల బేధము.
లేనినాడు అగును భువి నత్యయంగం.(79)

అనురాగం
కలిసి వుంటే కలదు ఆనందము.
ఉమ్మడి కుటుంబంలో వుండు నిత్య సంకోపము.
ప్రేమానురాగాలు తొణుకు ప్రదేశము.
అగును గృహమే స్వర్గధామము.

అభియోగం
ప్రతి మనిషికి ఉంటుంది ఆత్మాభిమానము.
ముందు వెనుక ఆలోచించకుండా,
వేయారాదు మనుషులపై అభియోగము.
మంచి మనిషిని కూడా కలిగించు విషూతం.

అవమానము
వెంప కోకు ఎప్పురిపై అనుమానము.
కళ్ళతో చూసినది కూడా అగును అసత్యము.
అనుమానమే అగును పెను భూతము.
అది కల్పాను నిన్ను అనుక్షణము.

అత్యగౌరవం
ప్రతి మనిషికి వుండాలి అత్య విశ్వాసము.
ఇలలో జరుగు పరిణయము.
దైవము ఆశీర్వాద బంధము.
ఆనంద జీవితమగు కలకాలము.

అంతఃపురము
బొంబువా గారు 'గిజిగాడు' రచనలో
అద్భుతంగా వర్ణించే గూడు నిర్మాణము.
గిజిగాడు టూగుట్టుయ్యేల అంతఃపురములో
కట్టుకునే రాణీరాజావాసము.

శిఖరం
నొన్న శిఖరమూలా ఉన్నతుడు.
వెన్నెల పంటి తెల్లని చంద్రుడు.
కన్న బిడ్డలకు పున్నమి చంద్రుడు.
కుటుంబానికై కలిగి దీపములానుండు

పద్మపూహం
మౌనవ జీవిత గమనంలో
ప్రతి ఘట్టం ఓ పద్మపూహం.
విజయం సాధించడములో
చూపాలి నీ శక్తి సామర్థ్యము.

శ్రీమతి
సుమతి గల శ్రీమతి ఇంటనుండిన
నిరిసంపదలు పెరుగును.
కుమతి గల శ్రీమతి ఇంటనుండిన
కలహాలే చిరకాలము ఉండును.
మానసము
గురువు చెప్పిన మాట విన్నారించకు
దైవమని మానసమున నిత్యము స్మరించు.
బ్రతుకుబాట జూపి వెలుగు నింపు నీకు
నిస్వార్థ హృదయము గురువని గ్రహించు.

వివక్షణ
కోపము మనిషిని దహించును.
వివక్షణ కోలోయీలా చేయును.
శాంతము సర్వరక్షకముగా ఉండును.
వివక్షణతో నిన్ను నడిపించును.

వివక్ష
అమ్మాయి లక్ష్మి స్వరూపము.
అనింటిలో అమ్మాయిలతో సమానము.
ఆడ మగ అని వివక్షత చూపకుము.
అన్నింటిలో ఇద్దరూ సమానము.

భిక్ష
అడవారిపై అగామిత్వాలు.
అనురాగాలు ప్రవర్తించే కామంధులు.
వావి పరులను మరచిన జంతువులు.
పెట్టుకూడదు క్షమాభిక్ష అన్నలు.

హోమము
ప్రపంచమంతా 1 దైవ నిర్మితము.
దేశాలన్ని పాఠించాలి శాంతిమార్గము.
జరపకూడదు మారణభోమము
ఇచ్చిపుచ్చు కోవాలి సహాయ సహకారము.
అగ్నిగుండం
మానవ జీవన పయనాన
ఆవేదన అగ్నిగుండముగా
కష్టాలను సైతం ఇష్టంగా మలుచుకొనిన
జీవితమే ఆనందమయమగును.

నాతి చరామి
వెళ్ళినాడు చేసిన ప్రమాణమును.
మరుచు రాదు పరుడు తానెప్పుడు.
నాతిచరామి అనేది అర్థమును
తెలుసుకొని ఆచరించాలి చిరకాలము.

మానవత్వము
మానవత్వము మరుగున పడిపోయే.
మనిషిలో రాక్షతత్వము పెరిగిపోయే.
ధర్మాధర్మ వివక్షణ జ్ఞానం లేకపోయే.
అగును గృహమే స్వర్గధామము.

మృగము
సృష్టిలోని జీవరాశులకెల్లను
ఉత్తమమైనది మానవజన్మము.
జీవించే వావి పరులను సేకుండను
దిగజారే మనిషి మృగము కన్న హీనుము.

హరిణము
చెంగు చెంగున గెంతులేస్తూ
అందమైన హరిణము.
చిరునవ్వులు చిందిస్తూ
చూపరులకు కనువిందు చేయును.

హరితము
చినుకు చినుకు పడగా
అవని హరితమాయేను .
నీరి పంటలు పండగా
జగతి ఆకలి తీరును.

తుషారము
ప్రతములపై తుషార బిందువులు
రవికిరణ శోభతో
అగుపించే రంగుల రత్నాలు.
ఉషోదయ వేళలో.
క్రాపణ మేఘం
క్రాపణ మేఘపు చినుకులతో
ఆకాశంలో పుడమిని చేరగా
జలనిరి గలగలతో
పుడమిన విత్తు మొలకలెత్తే

గోదావరి
గోదావరి పరవళ్ళు గలగలలు
పండుపండు ధాన్యశురులు.
సకల కోటి జీవరాశులు
పాపమును జేయు రుధులు.

చీకటింటే...
పగటి దేహం మిద పరుచుకున్న
నల్లని పాన్ను కాదు
చెమట చుక్కను
తన ఒడిలో సేదదీరుచును కోరిన
సేవాహారము

చీకటింటే...
పగటి రెక్కలకు పట్టుకున్న
అలసట దుమ్మును దులిపిది
కాలుష్యాన్ని కాస్త తగ్గించి
కావలసినవే విశ్రాంతినిచ్చి
నరుని ఆయుష్యము
నాలుగు కాలాలు పెంచెడి

చీకటింటే...
భీయం కుత్తుకోలో పూసి
ఒళ్ళంతా పణుకుప్పట్టించే
పిశాచికి ప్రతిరూపం కాదు
అందరూ ప్రదర్శనకు
అపకాశం కల్పించిన
అధునిక రంగస్థలం.

చీకటింటే...
రాకాసిలా వెలుగును మింగేసిందని
పడే వడే మాటలతో
రావి రంపాన పెడకావెందుకు?
పగటి దీపమైన
సూర్యునికే నేలవిచ్చి
విధుల్లో చేరిన విశాల హృదయం

చీకటింటే...
చోరకా ప్రదర్శనలు
చోటచేసుకున్న కాలం
అనుకుంటావెందుకు?
జగదానందదాయకమైన
జానపద కళారూపాల
ప్రదర్శనకు కూడా
అనుకూలమైన సమయం అదే
అనుకోవచ్చుగా!

